

UDKAST

Forslag
til
Lov om ændring af straffeloven
(Styrket beskyttelse af personer med handicap mod hadefulde ytringer)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1174 af 8. juni 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 266 b, stk. 1, indsættes efter »eller seksuelle orientering«: » eller sit handicap«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2022.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Beskyttelse af personer med handicap mod hadefulde ytringer
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Dette lovforslag har til formål at styrke beskyttelsen af personer med et handicap mod hadefulde ytringer.

Straffelovens § 266 b yder i dag ikke en særlig beskyttelse af personer, der udsættes for hadefulde ytringer på grund af et handicap. Hadefulde ytringer har til formål at skade de personer, de rettes mod, og kan i yderste konsekvens føre til vold og overgreb.

Det er Justitsministeriets vurdering, at ytringer, der har baggrund i en persons handicap, bør anses for en ytring efter straffelovens § 266 b på lige fod med ytringer, der har baggrund i en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering.

Det foreslås på den baggrund, at det strafferetlige værn mod sådanne hadefulde ytringer styrkes med henblik på at sikre en bedre beskyttelse af denne gruppe af personer.

Forslaget indebærer således, at begrebet »handicap« indsættes i straffelovens § 266 b, stk. 1, hvorefter beskyttelsen mod forhånende eller nedværdigende udtalelser, som i dag gælder for race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, fremover også vil gælde handicap.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Beskyttelse af personer med handicap mod hadefulde ytringer

2.1.1. Gældende ret

Det fremgår af straffelovens § 266 b, stk. 1, at den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter en udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed, jf. straffelovens § 266 b, stk. 2.

Det er en betingelse for at kunne anvende straffelovens § 266 b, at udtalelsen eller meddelelsen er fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Udtrykket ”udtalelse eller anden meddelelse” omfatter både skriftlige og mundtlige udtryksformer. Ved ordene ”anden meddelelse” udvides bestemmelsen til at omfatte udtryksformer, der ikke kan betegnes som udtalelser, f.eks. billeder, jf. betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination, side 27.

Derudover skal ytringen have karakter af en trussel, forhånelse eller nedværdigelse, og der skal efter forarbejderne til bestemmelsen en vis grovhed til for, at ytringen er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde, jf. Folketingstidende 1970-71, tillæg A, spalte 1185 og betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination, side 34. Straffelovens § 266 b skal desuden anvendes under fornødent hensyn til ytringsfriheden.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Straffelovens § 266 b yder i dag ikke en særlig beskyttelse af personer, der udsættes for hadefulde ytringer på grund af et handicap. Hadefulde ytringer har til formål at skade de personer, de rettes mod, og kan i yderste konsekvens føre til vold og overgreb. Det er Justitsministeriets vurdering, at det strafferetlige værn mod sådanne hadefulde ytringer bør styrkes for at sikre en bedre beskyttelse af denne gruppe af personer.

Det er derfor Justitsministeriets vurdering, at ytringer, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sit handicap, bør være omfattet af straffelovens § 266 b på lige fod med race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte ordet »handicap« i straffelovens § 266 b, stk. 1, således at det fremgår af bestemmelsen, at den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sit handicap, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Begrebet handicap skal forstås i overensstemmelse med definitionen i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, som trådte i kraft for Danmark den 23. august 2009. Det følger af konventionens artikel 1, at personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Ændringen medfører derved, at en udtalelse eller anden form for meddelelse, hvorefter en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sit handicap, fremover vil være omfattet af straffelovens § 266 b.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, samt bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at medføre merudgifter for politiet, anklagemyndigheden, domstolene eller kriminalforsorgen af betydning.

Der vurderes ikke øvrige implementeringskonsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Principperne for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 15. juli 2021 til den 12. august 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Aalborg Universitet (Juridisk Fakultet), Aarhus Universitet (Juridisk Fakultet), Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS LAW – Institut for Ledelse, Politik og Filosofi), Samtlige byretter, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forsikring og Pension, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, SAND, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Udviklingshæmmedes Landsforbund, Vestre og Østre Landsret, Ældre Sagen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

UDKAST

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

UDKAST

Det følger af den gældende bestemmelse i straffelovens § 266 b, stk. 1, at den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Det foreslås, at der i § 266 b, stk. 1, indsættes ”eller sit handicap”, således at en udtalelse eller anden form for meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sit handicap, fremover vil være omfattet af straffelovens § 266 b.

Begrebet handicap skal forstås i overensstemmelse med definitionen i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, som trådte i kraft for Danmark den 23. august 2009. Det følger af konventionens artikel 1, at personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2022.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde.

Loven vil ikke gælde for Færøerne og Grønland. Færøerne har således pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 1174 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 266 b.</p> <p>Stk. 1. Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.</p>	<p>1. I § 266 b, stk. 1, indsættes efter »eller seksuelle orientering«: » eller sit handicap«.</p>